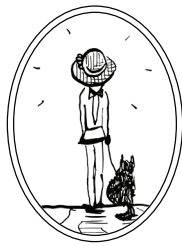

**Paolo
Cognetti
Sofia vždy chodí
v čiernom**

**Preklad
Peter Bilý**

INAQUE

PAOLO COGNETTI |

SOFIA VŽDY CHODÍ V ČIERNOM

Ďakujeme vám, že ste si kúpili túto knižku,
lebo dobré príbehy žijú vtedy, keď ich čítame.

Kniha, ktorú držíte v rukách, vyšla aj
vďaka nášmu spojeniu s 582, s. r. o.

582_{SR}

PAOLO COGNETTI SOFIA VŽDY CHODÍ V ČIERNOM

COPYRIGHT © PAOLO COGNETTI, 2012

© MINIMUM FAX, 2012, 2017

PUBLISHED BY ARRANGEMENT WITH LESTER LITERARY AGENCY

TRANSLATION © PETER BILÝ 2018

REDAKCIA A KOREKTÚRY MARTINA KUBEALAKOVÁ

OBÁLKA © BARBORA ŠAJGALÍKOVÁ

OBRAZ NA OBÁLKE © JANA FARMANOVÁ

SLOVAK EDITION © INAQUE 2018

ISBN 978-80-89737-81-9

PAOLO COGNETTI

SOFIA VŽDY CHODÍ V ČIERNOM

Z TALIANSKEHO ORIGINÁLU
PRELOŽIL PETER BILÝ

**INAQUE
2018**

*Umierať
je umenie ako všetko ostatné.
Mne to ide výnimočne dobre.*

*Robím to tak, že to vyzerá ako peklo.
Robím to tak, že je to ako naozaj.
Uznajte, že mám poslanie.*

Sylvia Plath

PRVÉ SVETLO

Jednej noci sa zdravotná sestra vyklonila z okna na oddelení a pred nemocnicou zbadala jeho dodávku. Smerovky trikrát zablikali, a keď zdvihla ruku na pozdrav, zasvietili znovu. Poprosila kolegyňu, aby ju zaskočila, zišla schodiskom pre personál až ku vchodu pre dodávateľov a tam, v jesennom daždi, muž stiahol okienko a povedal jej, že sa rozhodol. Sestra sa naňho zahľadela, nebola si istá, či mu má veriť alebo ani veľmi nie. Uistila sa, že ich nikto nevidí, zobrala ho na prvé poschodie, kde našla prázdnu izbu, v ktorej sa mohli pokojne porozprávať.

Z jeho fúzov bolo cítiť, okrem zvyčajného pachu cigariet, pachuť vína. V izbe ju objal a postrčil k posteli, ale urobil to spôsobom, ktorý sa jej nepáčil, a odtlačila ho. Zatváril sa urazene. Otvoril okno, zapálil si cigaretu a vyklonil sa. Po chvíli povedal: „Ak neprestane pršať, narastú nám plutvy ako rybám.“

„Takže?“ opýtala sa zdravotná sestra. „Vysvetlíš mi, prečo si prišiel?“

Muž jej hneď neodpovedal, zahľadela sa na dážď a párkrát si potiahol z cigarety. Až potom povedal, že v tú noc sa domov nevráti. Odišiel, tresol dverami, nakričal na ženu, aby naňho zabudla. Nepovedal, že bol aj v bare, ale to bolo jasné. Bolo trištvrte na dve. Rukou si prešiel po vlhkých vlasoch a zdravotná sestra si predstavila, ako celé poobedie prepil a prerozprával o ženách s inými mužmi za barovým pultom, pričom kurizoval čašníčke, a že možno práve preto nakoniec skončil tu. „Ak ma nechceš ani ty, vyspím sa v dodávke, je mi to jedno,“ povedal. Keď sa ju znovu pokúsil objasť, nechala sa, zavrela oči a snažila sa nemyslieť na množstvo jeho klamstiev a výmyslov.

V tú noc o čosi neskôr ju zavolali k predčasnému pôrodu. Dvadsaťdvaročné dievča v siedmom mesiaci. S nemalým krvácaním porodilo maličké sinavé dievčatko. Pôrodníčka ho párkrát buchla po chrbte, aby ho rozplakala a začalo dýchať, no dievčatko sa ani nenadýchlo, ani nezaplakalo, museli ho

oživovať. Lekárovi na tom prípade predčasného pôrodu čosi nesesedelo: matka nakoniec priznala, že bez toho, aby sa s niekým radila, si vzala lieky na vred, ktoré sú počas tehotenstva zakázané. Bola príliš rozrušená, aby niečo vysvetľovala. Silno krváčala. V posteli vykrikovala a preklínala samu seba. Podali jej sedatíva, do žily zaviedli infúziu a nechali ju zaspať s tým, že vyšetrovať, čo sa stalo, budú neskôr.

Na inkubátore s dievčatkom visela cedulka s menom Sofia Muratore. Otec za ním chodil niekoľkokrát denne. Vyčerpaný, bezradný prechádzal od ženy k dcére a pýtal sa sám seba, kto z nich dvoch spôsobil malej toto trápenie. Keďže sa jej nemohol dotýkať, dlho ju pozoroval cez sklo s neistotou, či si ju obľúbiť a považovať ju za krásnu alebo za monštrum, ako sa to v prípade novorodencov a tropických obojživelníkov stáva.

Zdravotná sestra sa po nociach, keď ju nikto nevidel, začala Sofii prihovárať. Posadila sa k inkubátoru a rozprávala. Akoby sa prihovárala rastlinám na balkóne: možno to bolo nanič, ale robilo jej to dobre a dievčatku to nemohlo ublížiť. Noc čo noc rozprávala Sofii o všetkom: o statku, na ktorom vyrastala, o živote, aký žila až do tridsiatky, o kňazovi, ktorý ju presvedčil, aby sa nadchla pre nejaké povolanie, o krutých rehoľných sestrách na zdravotnej škole, o dni, keď sa presťahovala do mesta a potom, čo uvidela svoj byt, sa rozplakala. Musela sa naučiť byť tvrdá. Tak ako pri pohľade na krv, vývratky, výkaly, zapálené rany, na to, čo je vidieť, keď sa telo otvorí pre chorobu alebo pre úraz a nemožno odvrátiť zrak. Vyrozprávala jej to všetko čo najjednoduchšími slovami, aké poznala.

Jednej noci, zatiaľ čo sa rozprávala so Sofiou, začula zvuk klaksónu, vyklonila sa z okna a na parkovisku zbadala dodávku muža. Reflektory zablikali, ale ona sa nepohla. Ostala stáť, aby si bola istá, že odkaz je jasný. Vystúpil z dodávky, pozrel sa hore do okna, vyfajčil jednu celú cigaretu, ohorok hodil na zem a prišliapol ho topánkou, akoby bola tým ohorkom ona, nastúpil do dodávky, vycúval a odišiel.

„Sofia,“ povedala zdravotná sestra nahlas, „vieš, čo je to narodenie? Je to loď, ktorá vypláva do bitky.“

V to ráno pediater vyhlásil, že dievčatko je mimo nebezpečenstva, a konečne ho zanesli jeho skutočnej matke.

DEJINY PIRÁTOV

V istom období manželstva sa Sofiini rodičia nerozišli, ale rozhodli sa presťahovať. Opustiť Miláno, odísť z mesta na dosť odlišné a vzdialené miesto, aby sa pokúsili začať odznova. Na jar roku 1985 našli práve postavený dom v rezidenčnom komplexe, obklopenom parkom: prejdú sa po dome a po záhrade a potom vyjdú von, aby si pozreli panorámu s holými pahorkami nad rybníkom, podľa ktorého je nazvaná dedina.

Raz v budúcnosti sa Sofia o tomto peknom jazere vyjadrí, že tam zhora vyzerá Lagobello ako z rozprávky. Nemôže tušiť, ako ho bude nenávidieť, keď vyrastie. Má osem rokov a túži po psovi, posede na strome, po tom, aby sa mohla sama bicyklovať a aby sa rodičia nehádali. Videla viacero ich hádok, a hoci je pre ňu príčina ich problémov záhadou, pochopila cieľ týchto výstupov: niečo medzi nimi nefunguje a dúfajú, že v novom dome sa to opraví. V duchu si opakuje: *prosím, prosím, nech to vyjde.*

Keď vyrastie, opíše strechy a komíny, cestičky, ktoré štrk kreslí po lúčnej tráve, trblietanie slnečných lúčov na bránach garáží. Zatiaľ čo realitný maklér ukazuje na Alpy na horizonte, Sofina matka natiahne ruku k otcovi. Bez toho, aby sa mu prihovarila alebo sa ho dotkla, ale aj tak akoby mu dávala signál, a Sofia zažíva pocit čarovnej moci vyslyšaných modlitieb.

V to leto krátko potom, ako sa presťahovali do domu s ešte holými múrmi a knihami v škatuliach, príde Roberto z kancelárie s dieťaťom. Oscar je syn jeho starého kamaráta, ktorý ho poprosil, aby ho prichýlili, pretože zdravie jeho manželky sa zhoršilo. Aj ona je jeho kamarátka, ale iným spôsobom: je tak dlho chorá, že už si všetci zvykli, že ju vídajú bez vlasov s opuchnutou a žltkastou tvárou, a tak si ju aj predstavujú, keď ju počujú v telefóne alebo sa o nej rozprávajú, akoby to bol jej prirodzený stav. Nikto nie je taký naivný, aby si

myslel, že sa uzdraví, no uverili tomu, že by mohla žiť na tom pomedzí choroby, ak nie navždy, tak aspoň v neurčitej prítomnosti. A predsa sa niečo začalo diať.

„Už prišli,“ povie Rossana, keď zbadá z kuchynského okna prichádzajúce auto. Prestreté je pre štyroch, na sporáku stojí vriaci hrniec. V dreze zahasí cigaretu a dodá: „Nezabudni, čo si mi slúbila.“

Aby Sofia ukázala, že na nič nezabudla, otvorí dvere. Keď vyrastie, zahrá túto scénu pre publikum v úlohe tohto dievčatka. Plecom sa opiera o zárubňu, ruky schované za chrbtom a vypätá hrud', presne tým istým spôsobom, ako vídava matku vítať otca, odkedy prišli do Lagobella. Paródia ženy je ešte grotesknejšia, pretože na nose má okuliare a pravé oko má prelepené, aby sa jej napravilo škúlenie. Na konci uličky Roberto otvorí bránku nohou – v rukách drží tašku, Oscarov ruksak a vrečko hnojiva, čo práve kúpil v záhradníctve –, dcéru po bozká na čelo a vojde do domu, čím jej prenecháva úlohu privítať hosťa za sebou.

„Ahoj,“ povie Sofia. „Si hladný?“

„Záleží,“ povie Oscar. „Čo máte?“

„Karbonátky s pyrė. Pyrė som spravila ja. A potom bude zmrzlina.“

„Čo sa ti stalo s okom?“

„Ach, to je nič. Toto tu je trochu lenivé. Musím ho naučiť, aby sa nespoliehalo na druhé oko, inak sa prestane dívať.“

„Môžem ho vidieť?“

„Dobre,“ povie Sofia s rovnakou ľahkosťou, s akou sa o niekoľko rokov neskôr bude vyzliekať. Zloží si okuliare a snaží sa ovládať svoje ľavé oko. No vzhľadom na emócie a na čas, ktorý strávila ako jednooká, sa jej to nedarí tak, ako by chcela.

„No toto,“ povie Oscar. „Ale ako to robíš?“

„Ja nič nerobím.“

„Si si istá?“

„Je mi ľúto tvojej mamy,“ povie Sofia, keď si spomenie na vetu, ktorú si vopred pripravila. Oscara to zaskočí. Pokrčí plecami a kopne špičkou topánky do prahu. Potom ich zvnútra zavolajú, aby si šli sadnúť za stôl.

Ten večer má pre Oscara pripravené ďalšie zaujímavé prekvapenia. O desiatej si Rossana sadne na posteľ vedľa Sofie,

zloží jej okuliare, odloží ich do obalu, prstom sa dotkne špičky jej nosa. Pomaly prst vzďaľuje, kým sa naň Sofia snaží zaostríť. Cvičenie viackrát zopakujú a nakoniec sa k nim pri inom rituáli pridá aj Roberto: modlia sa Otčenáš, Zdravas a Rossanou improvizovanú modlitbu, pri ktorej Sofia ďakuje za uplynulý deň a za nového kamaráta, ktorý prišiel, a prosí, aby sa všetci rovnako dobre vyspali.

„Amen,“ povie Sofia. Rossana sa k nej skloní a pobozká ju na dobrú noc. Zdá sa jej správne spraviť to isté Oscarovi, no on nevie, ako reagovať, je v rozpakoch, prikrývku si vytiahne až po bradu a zavrie oči. Nakoniec sa svetlo zhasne a dospelí opustia izbu.

„Vždy robia toto?“ opýta sa jej, keď osamejú.

„Čo toto?“

„Všetky tie úsmevy a bozky.“

„Predtým nie,“ povie Sofia. „Predtým sa stále hádali. Sľúbili si, že sa skúsia mať radi ako kedysi.“

„No toto,“ povie Oscar a utiera si čelo.

Ležia na dvoch nových postieľkach v izbe objednanej z katalógu pred pár týždňami. Keďže ju budú musieť najbližšie tri roky splácať, kúpili Rossana a Roberto posteľe radšej dve. Už nejaký čas rozprávajú o ďalšom dieťati.

„A to, čo ste hovorili, to bolo čo?“ opýta sa Oscar.

„Čo keď sme hovorili?“

„Tie básničky, čo ste recitovali.“

„Myslíš modlitby?“

„Áno. Modlitby.“

Sofia sa otočí a prezerá si tiež svojho profilu. Ešte nikdy nestretla niekoho, kto by nevedel, čo sú modlitby. Z poloootvoreného okna začuje Robertov hlas: musel ísť poliať trávnik a stretol suseda.

„Slúžia na to, aby si sa rozprával s Bohom,“ odpovie po tom, čo si slová dobre premyslí.

„A čo hovoríte Bohu?“

„Najprv mu za všetko poďakujeme. Ďakujeme mu za to, čo nám dáva, a prosíme ho o odpustenie, ak sme spravili niečo zlé. A potom, ak máme nejaké zvláštne želanie, poprosíme ho, aby nám to splnil.“

„A on to spraví?“

„Zaiste,“ povie Sofia a hneď vie, že odpovedala prirýchlo. Je tu aj otázka Božej vôle. Je to teda komplikovanejšie, ale nemá odvahu sa opraviť. Počuje svojho otca, ako zdraví suseda a otáča kohútikom vody.

„To je ohromné,“ povie Oscar, kým k nim zo záhrady stúpa príjemná vôňa mokrej zeme.

Na druhý deň, keď Oscar vstane z postele, vyjde z domu, chlapcov zo susedstva zvolá do parku a prevezme na seba velenie skupiny, Sofia rýchlo pochopí, že vôbec k nemu nemusí byť zdvorilá ani sa nemusí snažiť byť jeho kamarátkou. Deväťročný Oscar je divoké decko: vekový rozdiel medzi nimi, strapaté vlasy, ktoré sa lesknú na slnku, všetky dobrodružné príbehy, čo pozná a vie tak skvele vyrozprávať, z neho robia vodcu a ideálneho kamaráta. Keď Sofia vyrastie, vždy sa zaľúbi do takýchto mužov s prudkými, hoci premenlivými, vášňami. A v roku 1985 Oscarova posadnutosť máva čiernou vlajkou: ďalšie leto sa nadchne pre apačských bojovníkov, potom pre zbojníkov zo Sherwoodskeho lesa a zlatokopov na Aljaške, no tento rok patrí pirátom a zdá sa, že park v Lagobelle vytvorili práve preňho.

V tomto bode príbehu Sofia nakreslí do vzduchu kružnicu. Vyznačí rybník s ostrovčekom, ktorý spája s pevninou drevený mostík. Na ostrove je chatrč so slamenou strechou. Poľná cesta, na ktorej sa v pravidelných odstupoch objavujú lavičky a lampy, je okruhom okolo rybníka a je údolím pomedzi dva rady práve vysadených kríkov. Táto umelá krajinka, tiež objednaná zo záhradníckeho katalógu s úmyslom, aby slúžila na oddych, sa vďaka Oscarovej fantázii premení na Karibské more na začiatku šestnásteho storočia, o ktoré bojujú európske koloniálne mocnosti a hemží sa zločincami. Pod jeho vedením sa skupina dobre živených jedináčikov, vychovávaných v bytoch, alergických na peľ a na slnko, neschopných rozoznať osy od včiel, nalodí na dve nepriateľské lode: posádku zloženú z obyčajných námorníkov, poddôstojníkov a dôstojníkov proti zberbe bez vojenských hodností, v ktorej Oscar rozdelí úlohy medzi kormidelníkov, delostrelcov, pozorovateľa, loďmajstra a kormidlového poddôstojníka, pre seba si vyhradí funkciu

kapitána. Pravidlá sú jednoduché. Anglické loďstvo má za úlohu dobyť Tortugu a oslobodiť ju od ničomníkov, zatiaľ čo piráti sa musia brániť, skrývať sa, útočiť a unikať a obetavo ju znovu dobyť v prípade, že by o ňu prišli. Toto je Oscarova najobľúbenejšia časť. Stiahne sa na vrchol kopca, kde pripravuje pomstu. Plánuje stratégie protiútok, posiela svojich špiónov, aby sledovali pohyb nepriateľských vojakov. Rozdá zbrane a muníciu a prednesie svojim mužom posledný prejav, a keď už horia netrpezlivosťou, rozpúta sa drvivý útok. A tak ho možno zahliadnuť, ako sa rúti dolu kopcom a s konárom odtrhnutým z nejakého stromčeka v rukách vykrikuje: „Do útoku, zberba ničomná!“ alebo „Nech žijú piráti!“ alebo „Pálte, bratia na život a na smrť!“

Okrem Sofie sú všetci piráti chlapani. Dievčatá majú na starosti inú časť parku, tú pri hojdačkách. A tak sa o tom jedného dňa porozprávajú.

„Mohla by som robiť iné veci,“ povie Sofia. „Čo ja viem, napríklad liečiť ranených. Mohla by som pripravovať liečivé masťičky a obvazy. A upratať ostrov.“

„Ale to by si chcela?“

„Asi hej.“

„Radšej by si robila toto, ako bojovala?“

„Nejde o to, či by som to robila radšej. Ale bolo by to normálnejšie, nezdá sa ti?“

A tak Oscar zažne lampu na nočnom stolíku. Vstane z posteľe, otvorí svoju školskú tašku a vyberie z nej knihu. Je to poklad, na ktorý Sofia nikdy nezabudne: má tvrdú čiernu obálku bez obrázkov, strany majú pozlátené okraje, z chrbta visí červená stužka, ktorá slúži ako záložka, a má majestátny titul: *Dejiny lúpeží a zločinov najslávnejších pirátov* od kapitána Charlesa Johnsona. Oscar ju položí na vankúš a hľadá ju, akoby z nej chcel utrieť prach stáročí.

„Je veľmi stará,“ povie. „Pozri sa.“

Kým pomaly listuje stranami, Sofia obdivuje perokresby tých strašných kapitánov. Dlhé brady s vrkôčikmi, nelútostné pohľady. Niektorým z nich chýba oko alebo ruka, všetci majú dlhé vlasy a nosia zlaté náušnice.

„Tuto,“ povie Oscar a priblíži jej knihu, aby jej ukázal jed-

nu z posledných kapitol. Kresba, na ktorú Sofia upiera zrak, je bezpochyby portrétom dvoch pirátskych žien. Obe majú roztrhané košeľe a odhalené prsia, detail, ktorý na ňu urobí veľký dojem, pretože sa jej zdá neslušný. Jedna z nich má v ruke pištoľ, druhá šabľu. Majú triumfálny výraz a zo zbraní v rukách a košeľ je možné usudzovať, že sa práve vrátili z víťaznej bitky. Pod ilustráciou je napísané: *Anne Bonnyová a Mary Readová, dve milenky kapitána Calica Jacka Rackhama.*

„Môžem si to prečítať?“ povie očarená Sofia.

„Iba ak o tom naozaj nikomu nepovieš.“

„Prečo?“

„Ako to, že prečo? Nevidíš?“

Sofia sa zahľadí na obrázok svojím lenivým okom. Biele prsia oboch žien a slovo *milenky*.

„Prisahám,“ povie a natiahne ruku za pokladom.

Korzári, bukanieri, námorní lupiči. Oscar za stolom nehovorí o inom. Životy pirátov, mená, ktoré nikdy predtým nepočula. Henry Avery, Samuel Bellamy, William Fly, Edward Teach zvaný aj Čierna brada. Okolnosti, za ktorých sa dali na cestu pirátstva. Krvavé dobrodružstvá, ktorými sa preslávili. Rossana niekedy cíti povinnosť sa na niečo opýtať, zatiaľ čo Roberto ani nepredstiera, že by počúval. V televízore idú večerné správy a on má ovládač vedľa taniera, aby mohol zvýšiť hlasitosť, ak sa mu zábery zdajú zaujímavé. Kurz líry práve spadol na 2 200 za dolár. Masa bahna, ktorá sa vyliala z banského jazera, zabila vyše dvesto osôb v Tridentsko-Hornej Adiže. Krajina sa rozpadá, no deväťročné decko mu vysvetľuje pravidlá organizácie paluby pirátskej lode: dávky rumu, rozdeľovanie koristi, telesné tresty, ktoré sa ukladajú za zbabelosť alebo za zradu. Bol to drsný život, vraví Oscar. A napriek tomu sa námorníci na obchodných lodiach búrili ešte pred nalodením, pretože tam boli otrokmi, ale ako piráti sa stávali pánmi svojho osudu, všetci si boli rovní, takže ak zbadali, že sa na obzore črtá silueta Jolly Roger, oslavovali to ako oslobodenie.

„My ju však nemáme,“ povie s očami sklopenými nad studenými špagetami. „Je to jediná vec, čo nám chýba. Aké hlúpe.“

„Čo vám chýba?“ opýta sa Roberto, ktorý občas zachytí niektoré zo slov.

„Jolly Roger.“

„A to je čo? Nejaký papagáj?“

„Tak sa volala vlajka. Tá s lebkou a kosťami, vieš ktorá. Niekedy tam namiesto kostí bolo niečo iné. Calico Jack tam dal dve šable, aby vedeli, že je to on. Každopádne, stále to bol on, Kráľ smrti.“

„Kráľ smrti?“ opýta sa Roberto a zvráští obočie. Nechá správy tak. Z nejakého dôvodu mu slovo *smrť* v detských ústach vyznieva obscénne, za čo ho treba vyhrešiť.

„Môžeme sa opýtať v papiernictve,“ vstúpi do rozhovoru Rossana, skôr ako jej manžel stihne namietnuť. „Možno ju tam budú mať.“

„Jolly Roger sa nedá kúpiť,“ povie Sofia. „Námorníci si ju šili sami, vždy potom, ako strhli anglickú alebo francúzsku vlajku a rozhodli sa stať sa pirátmi.“

Oscar slávnostne prikývne. Sofia sa plná nádeje pozrie na mamu. A tak sa Rossana na druhý deň vyberie do mesta: kúpi meter bielej látky a dva čiernej a doma pod dohľadom detí začne pracovať. Nikdy nepoužila ihlu a niť na niečo iné ako na prišívanie gombíkov, no keďže skončila výtvarnú akadémiu, ručné práce jej celkom idú. Fixkou nakreslí na bielu látku lebku a dva blesky, ktoré si Oscar zvolil za svoj osobný erb. Nakreslené vystrihne a príšije na čiernu látku. Na okraje pridá dva pásiky, aby sa vlajka mohla pripnúť na tyč, a potom ju vystrie na stôl, aby ju deti mohli zhodnotiť. Kým ju pozorujú z výšky jednej zo stoličiek, zistí, že nečakane pocítila úzkosť. V kabelke hľadá cigarety, no nenájde zapalovač. Oscar prechádza prstom po stehoch a vystiera látku tam, kde je trochu pokrčená.

„Skvelé,“ povie nakoniec. Schytí Jolly Rogera, cmukne bozk na Rossanino líce a rozbehne sa von spolu so Sofiou, aby sa vynašli pri pokuse o vztýčenie vlajky na strechu chatrče.

A tak Rossana osamie v kuchyni s nezapálenou cigaretou a horúcim zemiakom v hrdle. Nezvykne sa pustiť do hier s takou ľahkosťou. Roberto tomu hovorí *Oscarov efekt*: efekt, čo mení náladu jeho ženy a pripravuje prekvapenia, ktoré ho po návrate z práce čakajú. Jedného večera našiel stôl prestretý ako na oslavu narodenín, s plastovými taniermi, farebnými servítkami, nápojmi a zemiakovými lupienkami, zatiaľ čo deti behali po záhrade a máčali sa vodou z hadice na zavlažovanie.

Ráno videl Rossanu obliekať Oscara a pobozkať ho, hladkať ho a vypytovať sa ho na to, čo by si prial, akoby ho chcela vopred odškodniť za všetko to, čo mu bude chýbať, keď bude vyrastať bez matky. Nezdá sa mu, že je to zdravá výchova. No pri čakani si užíva najpokojnejšie leto ich manželstva.

Ale aké to bolo predtým? Predtým, ako prišiel Oscar, aký to bol život? Spomenie si na scény z poslednej zimy, na ktoré Sofia len tak nezabudne. Rossana v posteli, v izbe po celý deň zatiahnuté závesy a vzduch prehustený dymom, v tme bolo vidno iba horiaci konček cigarety. Roberto, ako kráča preč po okraji diaľnice potom, čo počas hádky prudko zabrzdil a vystúpil, aby sa trochu upokojil. Obrazy vtlačené do Sofiinej pamäti ako obrázky s písmenami abecedy v prvej triede: stravec hrozna s písmenom H, farebný motýľ s M, červený blikajúci bod v tme s *Depresiou*, ruky v otcových vlasoch s *Bezmocnosťou*. Čo sa týka jej samej, porozpráva, že práve vtedy sa začala zachraňovať pred rovnakým osudom. „Pretože som bola taká istá ako ona,“ povie. „A učili ma, aby som sa stala ženou ako ona.“ Porozpráva, že jej chlapčenský život, život v bratstve s chlapcami sa začal tam, počas ozbrojených prepádov, keď sa rútila za Oscarovým chrbtom dolu kopcom, keď siahala na dno všetkej svojej odvahy, aby si ho získala, a predstavovala si, že je jeho pirátskou milenkou ako Anne Bonnyová alebo Mary Readová s Calicom Jackom Rackhamom.

V tom čase sa okolo nich začínalo budovať Lagobello. Manželské páriky boli jeho prvými osadníkmi, realitní agenti jeho trubadúrmí. Sobotné ráno sa hlásilo trúbením nákladiaka sťahovákov: dedinské manželky vykúkali spoza okien, niekedy ešte v županoch a s rannou šálkou v rukách, aby si obzreli nových susedov, hádali, aké majú zamestnanie a odkiaľ pochádzajú, aby zistili, ktoré z posledných domčekov obsadia. Manželia si to nevšímajú, sú ponorení do návodov na používanie elektrospotrebičov alebo zaneprázdnení brúskou, nastrelovačom klinčov, elektrickou pílkou, nástrojmi, ktorých fungovanie nikdy poriadne nezvládnu a ktoré zapadnú prachom potom, čo ich raz či dvakrát použili. Aj noví prišielci chodia hore-dolu a obzerajú sa po okolí. Pozorujú záhrady, ktoré boli pred pár mesiacmi všetky rovnaké a teraz sa začínajú pod-

bať na svojich majiteľov. Každý zasadený kvet, každá hračka zabudnutá v tráve je kúskom väčšieho príbehu a človek si ho môže začať premietiť práve od tej časti – od ležadla, záhonu levandúl a rozmarínu, umelohmotného stola so štyrmi skladačými stoličkami, závesnej siete, trojkoľky, psey misky.

Počas noci obe deti dlhé hodiny nevedia zaspáť. Ťažko povedať, kedy rozhovor prejde od pirátstva k náboženstvu. Z toho, čo Oscar pochopil, sa aj v ňom všetko točí okolo smrti: ak by nebolo smrti, nebola by potreba modliť sa ani chodiť do kostola, poslúchať niekoho, kto je starší, nehrešiť a neklamať. Ale keďže všetci musia zomrieť, otázka znie: kde všetci skončia? Peklo alebo raj. To sa mu veľmi páči. Preto je dôležité, ako sa počas života správaš: pretože Boh v tej chvíli zráta tvoje dobré a zlé skutky a rozhodne, kam ťa poslať.

„Je to správne?“ pýta sa.

„Viac-menej,“ odpovie Sofia.

„A potom tam ostaneš už navždy?“

„Presne tak. Je to večný život.“

„A ako vyzerá ten raj?“

Raj, vysvetľuje Sofia, nie je miestom, ktoré je pre všetkých rovnaké, ale mení sa v závislosti od konkrétnych ľudí. Ak máš rád more, v tvojom raji bude pláž, na ktorej je neustále leto. Ak rád ješ, bude to stôl, na ktorom sú stále prestreté tvoje najobľúbenejšie jedlá. A tak ďalej.

„Tak teda viem, aký by bol raj pre moju mamu,“ povie Oscar. „Bola by to horská lúka s bystrinou a množstvom kvetov a pri nej iba tí, ktorých má rada. Nemá priveľmi rada ľudí. Radšej má zvieratá a stromy.“

„A raj môjho otca by bol okruh formuly 1,“ dodá. „Mal by Ferrari sám pre seba a mohol by jazdiť, koľko by sa mu zachcelo.“

„Môj raj by bol tropický ostrov. Vlastne nie, korálový ostrov v Tichom oceáne. Mala by tam byť sopka a džungľa a útesy navôkol. A dvadsaťmetrové vlny.“

„Aj môj,“ povie Sofia.

A keď dokončia fresku raja, potom čo na ňu domalujú krokodíly a pytóny, mäsožravé rastliny, tarantuly a jedovaté pavú-